N°. 2302.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des *Zondags*. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. franko te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

MAANDAG, 20 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Vereeniging: REGT VOOR ALLEN.

De Vereeniging herinnert aan de Kiezers der Hoofdstad dat zij bij de Herstemming voor een Lid van den Gemeenteraad, op Dingsdag 21 November e. k., haar Kandidaat is:

De Heer **A. H. HAFKENSCHEID.**

Namens de Vereeniging,
Het Bestuur:
L. J. ALBERDINGK THIJM,
Sekretaris.

AMSTERDAM, 18 November.

Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

XIV.

Tegen de bepaling, dat »waar de plaatselijke omstandigheden het toelaten, afzonderlijke openbare scholen voor kinderen van dezelfde gezindheid mogen worden ingerigt," hebben wij ook nog, gelijk wij gisteren zeiden, eene derde en eene vierde aanmerking. Gemakshalve herhalen wij die hier, waarna wij wenschen mee te deelen, wat [illegible] regtvaardiging dier aanmerkingen in het midden hebben te brengen.

3o. 't Is noodig, dat uitgemaakt worde, dat, wanneer in eene gemeente slechts ééne gezindheid gevonden wordt, de openbare school of scholen alsdan als afzonderlijke school of scholen voor de kinderen dier gezindheid zullen mogen worden ingerigt.

4o. 't Is onvermijdelijk, dat, indien ergens openbare scholen ingerigt worden voor kinderen van dezelfde godsdienstige gezindheid, alsdan aan die gezindheid ook waarborgen gegeven worden, dat die scholen aan haar oogmerk als gezindheids-scholen zullen voldoen.

Ad IIIum Onderscheidene gemeenten zijn er, welker bevolking nog tot maar ééne godsdienstige gezindheid behoort. Zulke gemeenten treft men vele aan in de noordelijke en zuidelijke provincien. In de bedoelde gemeenten der noordelijke provincien is de bevolking uitsluitend hervormd, terwijl die van eenige gemeenten in Noord-Brabant en Limburg nog uitsluitend katholiek is. [illegible] gemeenten nu kan, ongetwijfeld, de openbare [illegible] gezindheids-school ingerigt worden. Wat daar [illegible]rdt, kan aan kinderen van eene andere ge[illegible] onmogelijk tot ergernis zijn; de godsdienstige [illegible] van geenerlei gezindheid kunnen er door [illegible] worden, en wij weten dan ook niet wat met eenigen grond tegen het billijk verlangen zou kunnen worden aangevoerd, dat in die gemeenten de openbare school ingerigt worde als gezindheids-[illegible] de kinderen der gezindheid, waartoe hare [illegible] behoort. — Men zal ons welligt tegenwerpen, dat die [illegible] der openbare school als gezindheids-school, in die gemeenten, wel niet wettelijk zal behoeven verplig[illegible] te worden, wijl daar de gemeentebesturen [illegible] den aard der zaak toe zullen besluiten. Wij antwoorden, dat het meer dan eens gezien is, dat ge[illegible] niet volkomen overeenstemden met de [illegible] wenschen der burgerijen, waarover zij gesteld [illegible] zij, integendeel, zich daartegen met hand [illegible] zett'en. Tegen de nootlottige gevolgen van [illegible] drijven van zulke gemeentebesturen be[illegible] volkingen gewaarborgd te zijn, en het is, [illegible] ver van overtollig, dat de gedragslijn [illegible] afgebakend wordt, welke zij ten aan[illegible] van de gemeenteschool of scholen te [illegible]

[illegible] Waarborgen te geven aan die gezindheid, [illegible] afzonderlijke openbare scholen zul[illegible], waarborgen, dat die scholen als [illegible] aan haar oogmerk zullen voldoen, is [illegible] Stellen wij het zeer denkbare geval, dat [illegible] bij zulk eene school van lieverlede door [illegible] vijandschap tegen het kerkgenootschap, [illegible] bezield worde. Hoe verderfelijk zou [illegible] invloed niet kunnen worden op de hem toevertrouwde jeugd! Te verderfelijker, daar het door hem gegeven onderwijs niet spoedig door de ouders zou verdacht worden. Te verderfelijker, omdat men, wordt het verdacht, er niet dan zeer moeijelijk toe zou kunnen overgaan, deswege aan anderen de oogen te openen, daar niets dikwijls grootere moeite kan kosten dan de *stellige* bewijzen in handen te krijgen, waarop eene zoo ernstige beschuldiging behoort te berusten. Intusschen wordt de jeugd verdorven en in plaats van ten zegen, is de afzonderlijke openbare school haar ten onheil! Moet de wet geene waarborgen geven, dat dit niet kunne plaats grijpen? Moet zij niet aan het kerkgenootschap, voor welker leden de afzonderlijke school is ingerigt, een zeker regt van toezigt gunnen, opdat het zich er gestadig van kunne overtuigen, dat zij aan hare bestemming blijft beantwoorden? Die vragen kunnen in gemoede niet anders dan toestemmend beantwoord worden. Nog om eene andere reden echter is dit onvermijdelijk. Stel dat het openbaar is, dat de onderwijzer bij de afzonderlijke school van een vijandigen geest bezield is ten aanzien van het kerkgenootschap, voor welks leden die school is ingerigt. De ouders, die hun pligt beseffen, zullen hunne kinderen van die school terug houden. Doch wat dan, en waar dan met hunne kinderen te blijven? Waar afzonderlijke scholen gevestigd zijn, daar zullen zich, in den regel, geene andere dan zulke scholen bevinden en de ouders zullen zich derhalve in de noodzakelijkheid bevinden, hunne kinderen van alle schoolonderwijs verstoken te laten. Niets kan meer dan dit in strijd zijn met de bedoelingen des wetgevers, en hij moet dan ook gevoelen, hoe noodzakelijk het is, dat er waarborgen gegeven worden, dat de afzonderlijke school aan hare bestemming beantwoorde en vertrouwd kan worden.

Of wij dan van meening zijn, dat de wet al die onvermijdelijke waarborgen in 't breede moet omschrijven? Wij zijn van gedachte, dat dit niet behoeft en dat dit aan de in art. 23 besprokene maatregelen van inwendig bestuur kan verblijven. Dat neemt echter niet weg, dat de wet ze verpligtend behoort te maken. En zooveel hechten wij daaraan, dat, naar onze overtuiging, de geheele vierde alinea van art. 4, zoo zij niet gegeven worden, niets beteekent.

De *Tijd* heeft weken lang aan allerlei hatelijke insinuatiën en zijdelingsche beschuldigingen van den kant van den *Nederlander* ten doel gestaan. De *Tijd* zou al zijne antecedenten vergeten, zou zijn verleden verzaakt hebben: van bestrijder der gemengde school, als hij vroeger zich altijd betoonde, zou hij nu, ten gevolge van »eene zonderlinge, hoewel gansch niet onverklaarbare taktiek," eensklaps een verdediger der gemengde school geworden zijn.

Tot al die insinuatiën en beschuldigingen had de *Tijd* intusschen geene aanleiding gegeven. Een schijn van bewijs, dat hij zijn verleden verzaakt zou hebben, kon dan ook niet door den *Nederlander* aangevoerd worden. Evenmin kon hij betreffende die »zonderlinge, hoewel gansch niet onverklaarbare taktiek" van den *Tijd*, ten gevolge van welke hij zoo plotselings voor de gemengde school partij zou gekozen hebben, eenige nadere ophelderingen geven. Hoe verlangend wij er ook naar uitzagen, dat ons onze »taktiek", om den wille van welke wij ontrouw aan al onze antecedenten zouden geworden zijn, bekend gemaakt en verklaard werd — de *Nederlander* bleef daarmeê in gebreke. 't Scheen hem genoeg, dat zijne lezers, op zijn woord, geloofden, dat de *Tijd* »eene zonderlinge, hoewel gansch niet onverklaarbare taktiek" volgde; 't scheen hem genoeg, den *Tijd* onder de verdenking van de meest lakenswaardige versatiliteit gebragt te hebben: op welke gronden zijne beschuldigingen en verwijten berustten — zijne lezers hadden daar niets meê te maken.

Wij hebben den *Nederlander* laten begaan, en ons de insinuatiën en beschuldigingen, waaraan wij zijnerzijds ten doel stonden, willen laten welgevallen. Trouwens, wij achten de ons toegeworpen verwijten te grof, om eene wederlegging te verdienen. Iets vroeger of iets later, daarenboven, zoo dachten wij, zal de *Nederlander* wel verpligt zijn, wil hij niet den schijn op zich laden van met alle goede trouw openlijk gebroken te hebben, om zich-zelven een *dementi* te geven en ons regt te doen wedervaren.

De *Nederlander* heeft zich daartoe reeds verpligt gevoeld. In zijn Nommer van 17 November legt hij, schoon dan ook eenigzins schoorvoetend, de verklaring af, thans eindelijk tot het inzigt gekomen te zijn, dat »ook de *Tijd* de *gemengde* school in *afzonderlijke* scholen verlangt te doen uiteengaan" en dat hij, »ook in het openbaar schoolwezen, van de gemengde school, die hem een *gruwel* is, zoo veel mogelijk, verlangt te worden verlost," en wij haasten ons den *Nederlander*, in antwoord op die verklaring, te doen weten, dat zijne *amende honorable* ons voldaan heeft. Een tegenstander, die loyaal genoeg is om schuld te willen bekennen, kan op onze vergevensgezindheid rekening maken. Alleen veroorloven wij ons, daar er zich de gelegenheid zoo ongezocht voor opdoet, den *Nederlander* in bedenking te geven, of het wel zijn krediet kan verhoogen, eerst, op grond van weten wij welke ongerijmde vermoedens, als beschuldiger op te treden, om kort daarna tot de bekentenis te moeten komen, dat hij het toch eigenlijk, wél beschouwd, met hem, welken hij ten toon heeft willen stellen, volkomen eens is.

In Schotland, even als in de Noord-Amerikaansche Staten, schuilt onder de Protestanten eene faktie, die gedwee meêloopt aan de hand van fanatieke predikanten, en zich onder den invloed dier heeren laat opwinden tot de grootste buitensporigheden. De eerste de beste avonturier wordt in den kring dier lieden gretig verwellekomd, zoo hij de behendigheid maar bezit de dolste dingen, de grofste ongerijmdheden betreffende de Katholieke Kerk en hare dienaren mede te brengen. In den hier onder medegedeelden brief, welken we aan den *Univers* van Woensdag ll. ontleend hebben, zal men er een kurieus staaltje van aantreffen. De heer Charles Thierault geeft in dien brief verslag van eene vergadering te Dundee in Schotland gehouden, onder voorzitting van een dominé der vrije Schotsche kerk, en waarin een reizend gelukzoeker, in de tale Kanaäns genoemd *zendeling*, optrad, om bij afwisseling door mondelinge voordragt en gebarenspel voor de geloovigen de gruwelen der Katholieke Kerk te vertoonen.

Ziehier die brief:

»Een zeker persoon die zich uitgeeft voor een Franschman, en den naam heeft aangenomen van baron Gamin, ridder van het legioen van eer, verhaalt dat hij vier jaren in Afrika gediend heeft, en loopt tegenwoordig Schotland rond in onderscheidene steden voordragten houdende, die geen ander doel hebben dan om in de gemeenste bewoordingen de afschuwelijkste lasteringen over de Katholieke Kerk uit te schudden. Om aan hetgeen hij zegt meer gewigt bij te zetten, vertelt de baron dat hij behoord heeft tot de orde der Dominikanen, en dat hij gedurende drie jaren in het Zuiden van Frankrijk inquisiteur is geweest, aanklager der inquisitie, en zelfs beul; want, geeft hij op, met eigen hand heeft hij meer dan een ketter gemarteld. Zijn adelijke titel, zijn ridderorde, zijn qualiteit van Franschman en, wat het meest afdoet, zijn rang van ex-inquisiteur bezorgen hem een groote menigte toehoorders uit de fanatieken van allerlei jaren, geslacht en stand.

»Gezegde baron Gamin had geanonceerd dat hij op den 1 November, zijnde Allerheiligen, eene voordragt zou houden te Dundee; ik had besloten er heen te gaan; ten einde krachtens het regt, 'twelk mij door wet en gewoonte werd gegeven, in die vergadering het woord te vragen en den baron openlijk te ontmaskeren.

»Des avonds ten 8 ure was de zaal opgehoopt vol; er waren ongeveer 2000 personen verzameld. Gewoonlijk betaalt men in zulke vergaderingen bij het heengaan, doch hier moest men het doen bij het binnenkomen. De eerste rang kostte 60 de tweede 30 centen.

»De baron werd bij zijn komst door de menigte met gejuich ontvangen. Een der aanzienlijkste dominé's van de vrije Schotsche kerk, nam plaats in een armstoel, en nadat de gewezen handlanger der inquisitie zich ter regterzijde van hem had nedergezet, stond de dominé op, 'tgeen gevolgd werd door de geheele vergadering, en sprak met luider stem een hartelijk gebed uit, waarin

hij den H. Geest verzocht zijn edelen vriend voor te lichten. Daarop nam de edele vriend het woord.

»Ik meende een redevoering te zullen hooren, maar onze baron is niet in staat een geregelde rede uit te spreken; wat hij zeide was niets anders dan verwarde praat, hier en daar verlevendigd door hevig schelden tegen den katholieken priester in de uitoefening zijner heilige bediening. Ik heb aanteekening gehouden van hetgeen hij zeide, maar ik durf het niet mededeelen, zoo vuil en gemeen als het is. Ziehier een enkel staaltje.

»»Alle paapsche priesters, van den laagsten tot den Paus toe, zijn niets dan luije liederlijke vlegels. Al de priesters van Schotland zijn waard dat ze door de openbare vervloeking vervolgd worden. Als priester Keenen in de zaal is, dat hij dan voorkomt als hij durft, ik zal hem doen zien, wat controvers is...."

»De baron nam hierop een exemplaar van het uitmuntende controvers-werk, door den moedigen verdediger der waarheid, wiens naam hij genoemd had, in 't licht gegeven. Hij bekeek het boek van alle kanten, opende het, spuwde er op, en vertrapte het met zijne voeten onder een luid en razend gejuich van de verrukte toehoorders.

»Na deze vertooning, zijn rede weder opvattende, riep de baron: »de Paus is de vader van de leugen, de zoon des verderfs, de makelaar der hel.... Het papismus is een mesthoop of, nog beter, het is een gedrocht half joodsch en half heidensch; 't is de godsdienst van den duivel en een roovershol zoo vol afschuwelijkheden, dat, indien een kunstenaar het op doek naar waarheid wilde voorstellen, de Schepper eerst een nieuwe kleur zou moeten scheppen, die in zwartheid tot het zwart zou staan, als thans het zwart tot het wit."

»Toen de spreker deze tirade geëindigd had, stalde hij, om intusschen wat adem te scheppen, een' hoop scapulieren, rozenkransen en medailles voor zich uit, die, naar zijn zeggen, door twee Pauzen gewijd waren, en hij noodigde de toeschouwers er op te spuwen. Daarop gaf hij een pantomime, waarmede hij den waardigen priester voorstelde, door hem het *beest* Keenen genoemd, zijn brevier lezende. Deze platte aardigheid werd op nieuw onstuimig toegejuicht.

»»Weet gij, schreeuwde nu de redenaar, waarom het Missaal in het latijn is? omdat er niets anders in staan dan leugens, en deze wil men verborgen houden. Weet ge waarom Ierland zoo arm is? »omdat die ongelukkige papisten, ieder week drie schellingen aan de priesters moeten betalen." De baron vergat, dat die ongelukkige papisten in Ierland dikwijls in een gansche week niet de helft van deze som verdienen.

»»De vrouwenkloosters zijn holen van ontucht, die men gesloten houdt, om wat er gruwelijks gebeurt verborgen te houden. Te Parijs begaan de priesters de afschuwelijkste misdaden." Hier volgde eene optelling van die misdaden. Ik durf ze niet herhalen. Een enkel staaltje zal genoeg wezen. »Te Parijs — riep de baron — verkrachten de priesters de vrouwen op het altaar. Het is nog geen tien dagen geleden, dat een van die monsters, alle anderen nog heeft overtroffen."

»Nu vatte ik het woord op en daagde den baron uit, den naam van dien eereloozen priester te noemen. De baron werd woedend en zeide dat niemand het regt had hem in de rede te vallen. Hij verzocht dat ik de deur zou uitgezet worden. Door dit verzoek ontstond er wanorde in de vergadering; doch eindelijk werd de rust hersteld, en de baron begon toen namen op te noemen; maar die noch door mij nog door iemand verstaan werden. Maar daar hij zich de houding gaf den priester te noemen, dien hij beschuldigde, was zulks voor zijn gehoor genoeg, dat weder dol toejuichte.

»Reeds meer dan anderhalf uur had de baron op die wijze getierd. Hij besloot met deze woorden: »Schotten, zoo gij het papismus niet doodslaat, zal het u doodslaan. Gij hebt maar te kiezen, Ik doe een beroep op alle Protestanten; dat zij opstaan en zweeren het papismus te zullen vernielen.

»De voordragt was uit: ik vroeg het woord; mijn verzoek veroorzaakte een geweldig geraas. De dominé, die als voorzitter figureerde, wist het weder stil te krijgen en verklaarde dat zijn edele vriend, om hem te weêrleggen, niemand anders toeliet dan priesters. Ik liet mij niet uit het veld slaan, maar liep regelregt op de tribune af, en mij tot den baron wendende, zeide ik tot hem: »mijnheer, als landgenoot van u, vraag ik het woord." — »Zijt gij protestant?" hernam de baron. »Neen," antwoordde ik. Nog naauw had ik dit gezegd of de dominé die voor prezident speelde, hief de vergadering op en ging met zijn edelen vriend heen....."

We vinden het regt jammer dat *Monsieur le baron de Gamin* niet tijdens het roemrijk straatrumoer, (»Aprilbeweging" zeggen de »vrienden") naar herwaarts is komen afzakken. Hij had hier te lande alstoen fureur kunnen maken, en er was voor hem iets te verdienen geweest met zijn anti-papistische vertooningen, mits hij de entreeprijs niet hooger gesteld had dan 49 centen; want de kleine burgerlui, die in Holland zulke vergaderingen frequenteeren (de fatsoenlijke standen komen er niet) befalen niet gaarne meer, hetzij ze, als het kermis is, eens op de botermarkt gaan kijken, of na de kermis, in het wapen van Amsterdam op het Rusland, eene Zondagavondklucht gaan bijwonen.

Wat M. le baron de Gamin betreft, het schijnt dat zijn krediet te Dundee, na het publiceeren van een soortgelijken brief als de zoo even medegedeelde, merkelijk is gedaald, en het gezond verstand, bij de meerderheid althans, zijne regten begint te hernemen. Misschien hebben de berigten, die men van den baron heeft ingewonnen, hiertoe nog wel het meest bijgedragen. Men meende namelijk dat de baron Gamin, een leerling of zendeling was van den beruchten apostaat Gavazzi, die, op dezelfde wijze als de baron, in Noord-Amerika is te werk gegaan, alwaar hij een aanzienlijke fortuin heeft verzameld; doch Gavazzi, die nog op zijn fatsoen*, hoe dan ook schijnt te staan, heeft aan een inwoner van Edinburg die hem om inlichting had gevraagd, te kennen gegeven, dat hij met den baron Gamin in geen betrekking stond en voor de eer van zijn huis hem zijn drempel had ontzegd. Men kan dus nagaan hoe laag een wezen M. le baron de Gamin is, dat zelfs een Gavazzi niets met hem te maken wil hebben.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag 17 November.

In deze zitting hebben de Kommissien van Rapporteurs voor de hoofdstukken X en XI der Staatsbegrooting voor 1855 hare eindverslagen uitgebragt.

De Vergadering heeft, na eene korte beraadslaging over de vraag omtrent het in overweging nemen van het voorstel van den heer Wintgens tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid, aan welke, behalve de voorsteller, de heer Schimmelpenninck van der Oye heeft deelgenomen, met 57 tegen 2 stemmen beslist dat het voorstel ter nadere overweging naar de afdeelingen zal worden gezonden.

Bij de behandeling der vraag of het voorstel van den heer van Hoëvell en vier andere leden nader in overweging zal genomen worden, is door den Minister van Finantien, namens de Regering, de volgende verklaring afgelegd:

Mijne Heeren!

Ik heb het woord gevraagd, niet omdat de Regering voornemens is zich te mengen in de vraag of het voorstel van vijf leden dezer vergadering tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen al of niet in overweging moet genomen worden, maar om het standpunt te doen kennen waarop de Regering zich plaatst.

Zij zou zich gelukkig gerekend hebben indien zij nu reeds vermeend had dieper ingrijpende voorstellen tot vermindering van lasten te kunnen doen dan die welke zij aan het oordeel uwer Vergadering heeft onderworpen. Deze zijn niet voorgedragen dan na rijpelijk te zijn overwogen Zij toonen de zucht der Regering aan om van hare zijde zoo ver te gaan, als zij vermeent te doen; zij toonen tevens de belasting aan die de Regering op het oog heeft, ten einde die, zoodra de omstandigheden dit gedoogen, meer krachtig aan te tasten.

De redenen, welke de Regering beletten thans verder te gaan, liggen voor de hand. Bij een voorstel van gelijken aard, een jaar geleden in deze vergadering gedaan, stelde men op den voorgrond, dat een oorlog tusschen de groote Staten van Europa tot de onmogelijkheden behoorde. De uitkomst heeft die bewering gelogenstraft.

De Regering is er verre van af, om de bestaande ongerustheid te willen vermeerderen, doch bij het ter sprake brengen van zulke belangrijke afschaffing van belasting als thans is voorgedragen, mag zij toch ook de waarheid met geen sluijer bedekken.

Niemand kan bepalen hoe ver het ontbrande oorlogsvuur zich zal uitbreiden, veel min welken middelijken invloed zulks kan uitoefenen op den toestand en de welvaart van ons Vaderland.

Zal men in zulke omstandigheden zich van de voorhanden zijnde middelen geheel ontdoen, zal men de hand leenen, tot een stouten greep in ons belastingstelsel, zal men de toekomst te gemoet gaan met eene begrooting, waarbij slechts onder de gunstigste omstandigheden de uitgaven door de inkomsten kunnen gedekt worden, en men bij den minsten tegenspoed onvermijdelijk in tekorten zou vervallen of nieuwe belastingen zou moeten voorstellen?

Zulk eene zware verantwoordelijkheid kan geene Regering op zich laden.

Doch zoo de Regering thans vermeent niet verder te mogen gaan, zij acht het echter van belang bij het uiteenloopende der gevoelens, en bij de gedurig terugkomende en telkens afwisselende voorstellen tot afschaffing van belastingen, dat omtrent hare voornemens bij de natie en hare Vertegenwoordiging geene onzekerheid besta en zij aarzelt daarom niet de volgende verklaring af te leggen.

Zoodra door den Goddelijken zegen de politieke toestand van Europa weder toelaat de toekomst met gerustheid te gemoet te gaan, zal, bij voldoenden toestand der finantien, de Regering zich haasten op den weg van vermindering van lasten de Vertegenwoordiging voor te gaan.

Reeds thans wijst zij de afschaffing van den accijns op de rogge en daarmede verband houdende wijziging van den accijns op de tarwe, als de eerste vermindering van belasting aan, welke zij aan de overweging der Staten-Generaal zal aanbieden.

Onafhankelijk daarvan gaat de Regering voort, te onderzoeken welke wijzigingen en verbeteringen in sommige belastingen zijn aan te brengen, waardoor zij voor die klassen der maatschappij, welke haar het minst gemakkelijk dragen, voortaan minder bezwaren opleveren, doch de totale opbrengst van het middel niet belangrijk verminderd worde.

Nadat de heeren van Nispen van Sevenaer, de Kempenaer, Thorbecke en van Lennep het woord hadden gevoerd, is met 53 tegen 6 stemmen besloten dat het voorstel tot afschaffing van den accijns op den turf en op de steenkolen in nadere overweging zal genomen worden.

Tegen het nader in overweging nemen hebben gestemd de heeren: van Rappard, Hoekwater, Schimmelpenninck van der Oye, Taets van Amerongen, Kien en de Kempenaer.

De heer van Nispen van Sevenaer verlof bekomen hebbende tot het doen van vragen aan den minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk den toestand van de rivier de IJssel ten gevolge der uitvoering van werken door de Rhijn-spoorwegmaatschappij, is bepaald dat op aanstaanden Maandag vóór den aanvang der diskussien over de begrootings-wetten die interpellatie zal gehouden worden.

Ten slotte is besloten om de behandeling van het wetsontwerp betrekkelijk het pensioenfonds van burgerlijke ambtenaren, waaromtrent de Kommissie van Rapporteurs heden het eindverslag heeft uitgebragt, nader vast te stellen.

De laatste tijdingen van Palembang loopen tot September. Deze behelzen het volgende:

In de Rembang Niero, divisie Lematang Ilier, wa[...] opschuddingen ontstaan, doordien eenig volk onwillig [...] om de reeds vóór ettelijke maanden met overeenko[...] der hoofden bevolene verplaatsing van de Doesson [...] menang ten uitvoer te leggen.

— Men schrijft van Sumanap, den 1sten Septemb[...]

Het Nederl. schip *Adriana Petronella*, gevoerd d[...] A. A. Brocx, te huis behoorende te Rotterdam, heeft den 30sten Aug. jl. des middags omstreeks een ure [...] eene onbekende en bij de kaarten niet vermelde ba[...] ongeveer vier mijlen west-noord-west van het ei[...] Kangean, gestooten, ten gevolge waarvan het zoo[...] lek is geworden, dat de gezagvoerder voor het be[...] van het schip, en om niet te zinken, verpligt is ge[...] het op ondiep water bij het eiland Sapoedie te bren[...] alwaar het nu op 15 voeten, doch vol water is ligge[...] zijnde door den gezagvoerder en de ekwipagie verla[...] en aan het hoofd van het eiland overgegeven, die [...] onder zijne bewaking heeft genomen.

De gezagvoerder is heden avond met de ekwipage [...] eenige goederen alhier aangekomen; hij zal morgen [...] tend met een der kruisschoeners naar Soerabaya ver[...] ken, om assistentie te verkrijgen, ten einde het vaar[...] weder in vlot water en naar Soerabaya te brengen; zij[...] hij van gevoelen, dat die bodem nog behouden kan word[...]

'sGRAVENHAGE 17 Nov. Z. K. H. prins *Frede*[...] heden morgen met den eersten spoortrein van Voors[...] ten naar Berlijn vertrokken om HD. gemalin en d[...] ter, prinses Maria, van daar af te halen HH. KK. [...] worden tegen den 12 der volgende maand in de [...] dentie terug verwacht.

— H. M. de Koningin benevens de jeugdige [...] zijn heden middag ten $1\frac{1}{2}$ ure, H. D. buitenla[...] reis in deze rezidentie teruggekeerd.

— Z. Exc. de heer *Steinberg*, minister-rezide[...] Z. M. den koning van Hanover bij het Nederl. [...] heden nacht uit de rezidentie naar Hannover ve[...] ken. Z. Exc. zal vermoedelijk twee maanden alda[...] blijven.

— In den nacht van Dingsdag op Woensda[...] heeft het tamelijk sterk gevroren, zoodat sommige [...] ketbakkers alhier hunnen voorraad van ijs hebben [...] nen opdoen. Dit ijs had de dikte van een' halven [...]

— Dezer dagen heeft de jager W. B. in het [...] land, eene voordeelige jagt gemaakt, waar weinig [...] beelden van bestaan. Hij heeft namelijk op éénen [...] 22 hazen, elf faisantenhanen, vier houtsnippen, [...] patrijzen en drie konijnen geschoten.

— 16 November. Eergisteren heeft aan het [...] tement van Binnenlandsche Zaken de aanbesteding [...] gehad van het maken van eene rolbrug over de ri[...] van de Haarlemmermeer-polder, met daarbij beho[...] brugwachters-woning, benevens een Rijweg en V[...] die brug naar het dorp Leimuiden en eene vas[...] over de sloot benoorden dat dorp, hetgeen is [...] men door den heer Koff te Zandvoort voor de [...] *f* 4580.

MEDEMBLIK, 15 Nov. Er waren heden 40[...] kaas ter markt, welke zeer vlug werden verkocht [...] de 50 Ned. ℔.

ARNHEM, 16 Nov. De gemeenteraad heeft aan [...] kerkbestuur der R. C. gemeente alhier, op zijn [...] om een lokaal tot het uitoefenen der godsdienst, [...] danig het vrije gebruik van de nieuwe zaal in het [...] *Musis Sacrum* toegestaan tot 1°, Mei des vol[...] jaars.

BREDA, 16 Nov. De alhier op heden ge[...] paarden-, vee- en linnenmarkt, is vrij druk be[...] ofschoon de aanvoer te wenschen overliet. De pa[...] en het hoornvee zijn voor het grootste gedeelte [...] buitenlandsche kooplieden aangekocht. Varkens en [...] waren genoegzaam aanwezig en zijn vrij duur [...]

EINDHOVEN, 15 Nov. Vermoedelijk zal er [...] nieuwe keus binnen kort plaats hebben, voor twee [...] van den gemeenteraad, daar de heeren L. P. Ra[...] en W. Huijsmans als zoodanig hebben bedankt.

MAASTRICHT, 15 Nov. Heden heeft alhier [...] provinciaal gebouw plaats gehad de aanbesteding va[...] aanleggen van eenen provincialen kiezelweg van [...] naar Valkenburg. Daarvan is aannemer geworden d[...] J. L. Baudrihaije, van Roermond, voor de som [...] *f* 41,339. (*N. R.*[...])

ROERMOND, 14 Nov. De gemeenteraad heeft [...] bij adres tot Z. M. den Koning gewend, strekk[...] de stad weder in het bezit moge geraken van [...] nizoen, hetzij infanterie of kavallerie.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad:*

WEENEN, 18 Nov. Over Semlin zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot den 9den dezer, volgens welke Prins Napoleon aan buikloop lijdende was.

De berigten uit de Krim melden, dat de Russen de hoogten van Balaklava verlaten hadden en dat zij versterkingen verwachten.

HAMBURG, 18 Nov. Eene Russische vloot van 14 stoomschepen heeft Sweaborg verlaten en is tot Dagoe van den ingang van den Golf opgestoomd, doch heeft geen oorlogschip van de vloot der geallieerden ontmoet.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.:*

LONDEN, 17 Nov. Russische berigten bevestigen het verbranden van twee russische fregatten op 23 Oktober door het Engelsche Lancaster-geschut.

WEENEN, 17 Badabagh is door de Turken bezet.

TRIëST, 17 November. De *Triëster Zeit:*, berigt, dat de geallieerden voornemens zijn in de *K*rim te overwinteren en te dien eidde versterkingen behoeven.

ATHENE, 10 November. Wederom zijn nieuwe Fransche troepen van hier naar de Krim vertrokken.

Generaal Kalergis, grieksch minister van oorlog, heeft den Russischen zaakgelastigde bij het helleensche hof met uitzetting gedreigd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Nov. Omtrent Sebastopol is niets naders bekend geworden. Meen weet niet of de belegering sedert den 8 zonder eenige nieuwe stoornis is voortgezet en of men reeds tot de bestorming is overgegaan.

Bijzonderheden omtrent het gevecht van den 5 blijven nog altijd ontbreken. Het rapport van Lord Raglan behelst niet veel meer dan dat van generaal Canrobert. Echter blijkt uit het verslag van den Lord dat de Russen geduchtige versterkingen hebben ontvangen, daar de magt die zij op den 5 hebben ontwikkeld, grooter was dan die waarover zij in den slag bij de Alma konden beschikken.

— Een keizerlijk dekreet, heden Vrijdag in den *Moniteur* voorkomende, beveelt de onmiddellijke toevoeging van een zesde kompagnie van het derde bataillon, aan elk der 100 regementen van linie.

Hetzelfde blad behelst bovendien een dépêche uit Weenen, dd. 16, die melding maakt van de bereids bekende dépêche van prins Menschikoff, dd. 8, volgens welke sedert den 5 niets nieuws vóór Sebastopol gebeurd was; de Russen herstelden hunne sterkten, terwijl de geallieerden ijverig de belegeringswerken voortzetteden.

De *Moniteur* trekt daaruit het besluit, dat de toestand der belegeraars goed is en het gevecht van den 5 een uitmuntend resultaat heeft opgeleverd.

Verders bevat het blad het vervolg van generaal Canroberts verslag der belegering tot den 25 October.

— Men wil nog altijd dat de komst van Lord Palmerston te Parijs, ten doel heeft onderhandelingen omtrent het zenden van 10,000 man naar de Krim, wijl men voorziet dat de veldtogt aldaar den ganschen winter zal aanhouden, en men dus genoodzaakt is de troepen te versterken, om niet zwakker te zijn in getal dan het leger der Russen.

— Omer Pacha heeft zijn aanvallende stelling nog niet ingenomen. Men meent deze vertraging te moeten toeschrijven aan de raadgevingen van Oostenrijk, welke beweert door Rusland bedreigd te worden, ingeval de Turksche opperbevelhebber in de Donau-vorstendommen, onder de bescherming van een Oostenrijksch leger, tegen het gebied van Rusland optrekt.

— De *Constitutionnel* schrijft: Van alle kanten zijn troepen op marsch, om het leger in het Oosten te gaan versterken. Bij de depots der korpsen van alle wapenen, die deel van ons Oostersch leger uitmaken, is van het ministerie van oorlog bevel ontvangen, alle beschikbare manschappen gereed te houden om zich onverwijld bij de bataillons en escadrons te velde te gaan voegen.

Bij eene partikuliere scheepstimmerwerf te Nantes en bij eene te Havre zijn van het gouvernement voorstellen ontvangen om kanonneerbooten en drijvende batterijen te maken zoo als reeds, maar in ijzer, in de fabrieken op de Crenzot vervaardigd worden. Lieden, welke op de laatstgenoemde plaats de in aanbouw zijnde kanonneerbooten gezien hebben, zeggen dat men zich naauwlijks een denkbeeld kan maken van de weêrstandskracht, welke het gelukt aan die vaartuigen bij te zetten. Zij worden voorzien van een schroefstoomtuig, zullen zeer weinig diepgang hebben, en niet hooger zijn dan volstrekt noodig is voor het plaatsen der batterijen. Zij zullen zeegroen geverwd en alzoo, op eenen afstand van de zee niet onderscheiden kunnen worden; en hunne aannadering zal, daar zij waarschijnlijk rookverterende toestellen zullen hebben, zelfs niet door den rook van het stoomtuig worden verraden. Ook voor het gerijf en de veiligheid der menschen, waarmede die vaartuigen zullen bemand worden, wordt bij het bouwen derzelve alle zorg gedragen.

ROME, 8 Nov. Ingevolge aanschrijving van den Staatssekretaris heeft Zijne Heiligheid zich verwaardigd Z. Em. den Kardinaal Sterckx, Aartsbissegop van Mechelen, aan de Kardinalen toe te voegen, die de H. Kongregatie van den Index vormen.

Den 30 Oktober heeft de H. Vader zich naar den sterrentoren van het Romeinsch kollegie begeven, herbouwd op het terrein waar vroeger de kerk van St. Ignatius stond en op dezelfde pilaren vroeger bestemd om den koepel van dien prachtigen tempel te schragen. Z. H. werd ontvangen door den Eerw. Pater Generaal der Societeit Jezus en door de gezamenlijke leden van het kollegie. Met levendige belangstelling heeft Z. H. de rijke verzameling van astronomische werktuigen bezigtigd, en de stevigheid van den voornaamsten toren bewonderd, die slechts door een der vier pilaren der kerk wordt gedragen, alsmede de voortreffelijkheid der instrumenten. Bij zijn vertrek heeft de H. Vader zich verwaardigd tot Pater Secchi, direkteur van het Observatorium het woord te rigten, zoodat op geen schitterender wijze het gebouw had kunnen worden ingewijd.

— Twee finantieele maatregelen zijn door het Pauselijk gouvernement genomen. De wisselaars wier handel vooral steunde op het Agio, waarvan zij zich ten nadeele van bijzondere belangen meester maakte, hebben hunne kantoren moeten sluiten. Terzelver tijd is de bank der Romeinsche Staten begonnen haar papier voor specie in te wisselen. Men kan niet anders dan die maatregelen toejuichen; ook hebben zij algemeene goedkeuring verworven

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Nov. De Kamer der Vertegenwoordiging had gisteren weinig werkzaamheden. Na het rezume der tot haar gerigte verzoekschriften te hebben aangehoord heeft de Vergadering op aanstaanden Dingsdag de diskussien van het adres bepaald. Vervolgens is zij overgegaan tot de verkiezing van een lid voor elk der kommissien betreffende de Finantien, het fabriekwezen en de naturalisatien.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 November.

GETROUWD (16 Nov.): H. Buijn, wed. met A. M. Stoerhaan

BEVALLEN (13 Nov.): M. E. Dake, geb. Kropholler, Z. — (14 Nov.): W. J. A. Benten, geb. Goudswaard, Z. — (16 Nov.): P. J. P. Metelerkamp, geb. Sluiter, Z. - A. C. Berman, geb. Bouwens, D. - T. Tjebbes, geb. Visser, D. - E. van Olde, geb. Jesse, Z.

OVERLEDEN (14 Nov.): C. E. di Gazar, geb. Prins, 25 j. - M. C. J. Knoop, 2½ j. - H. H. Klees, 9 m. — (15 Nov.): G. de Mun, [illegible]

HANDELSBERIGTEN.

Per Overlandmail.

Batavia, 25 September 1854.

INVOER — Manufakturen minder grif te verkoopen, daar de aanvoeren aanzienlijk zijn. 5/4 Holl. Madapadlams zijn gevraagd tot *f* 4.50 a 4.55; gebleekte tot *f* 5 a 5.10. Eng. Shirtings zijn ook gevraagd. Goede Holl. Drills *f* 7½. Gedrukte goederen zijn in daling; Ia. Holl blaauwe Salempores *f* 8 Geweven goederen flaauw en moeijelijk te verkoopen Roode Garens overvoerd. Holl. Zeildoek *f* 48 p. stuk.

Lijnolie *f* 15 p. kolder. Loodwit *f* 17 p. 100 ℔. Verfwaren gesorteerd *f* 4 a 5 p. vaatje.

Metalen. Zweedsch IJzer is op *f* 13½. Zweedsch Staal *f* 16 a *f* 17. IJzeren Spijkers *f* 20 a 21. Holl. Scheepskoper *f* 150 a *f* 160 zonder voorraad; Eng. nagemaakt dito *f* 140.

Boter *f* 10 p. vaatje. Kaas is tot *f* 6 goed te verkoopen. Hammen *f* 7.

Wijn goed prijshoudend. Holl. Bier *f* 5.75 a *f* 6 p. 12 fl. Jenever met weinig kooplust op *f* 12½. Arakleggers zijn tot *f* 40 zeilend verkocht; halve *f* 23 p stuk.

UITVOER. — Alleen voor Australië was eenige vraag.

Suiker N°. 16 is tot *f* 12 te koopen, waartoe kooplust bestaat.

Koffij is voor Australië zeer hoog en met *f* 27½ betaald.

Arak flaauw met koopers tot *f* 40 en met verkoopers tot *f* 45

Rijst. Java *f* 14½ a 14⅔, 200 k. Tiedeman zijn tot *f* 200 afgedaan.

Gom Damar. Voor cirka 300 pik. beste kwaliteit is *f* 26 betaald.

Peper onveranderd.

Paerlmoer *f* 80 Schildpad *f* 1559. Rotting *f* 5¼ a 6.

Indigo schaarsch en goed prijshoudend.

Huiden hoog in prijs en met vraag tot *f* 2.10 a 2.25 p. stuk.

In Vrachten is weinig omgegaan, door weinig ruimte en weinig vraag. Suiker *f* 75 en Rijst *f* 65. 3 kleine schepen werden tot £ 4 5 a 4.15/ voor Australië genomen en twee bevrachtingen naar Perzië hadden tot goede prijzen plaatst.

Wissel op Londen 6/m. 104 pCt.; Eng tot 11.40 a 11.50 gedaan. China tot 2.92½ verkocht. Singapore 2.85; het laatst is 2.85 besteed. Specie. Oude Dukaten *f* 7; nieuwe *f* 6.50. Holl. Guldens 2 a 3 pCt. prem. Willempjes *f* 9.95 Souv. *f* 11.70 a 11.75

AMSTERDAM, 18 November.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Ofschoon de prijzen onveranderd zijn gebleven, was de handel onbelangrijk. Van *Brazil* worden eerstdaags eenige partijen ter markt verwacht. — De afloop der veiling *Ceylon Koffij*, gisteren vermeld, wordt algemeen als billijk beschouwd.

THEE. Alleen met eenigen omgang voor dadelijk gebruik, waarbij de marktwaarde is besteed geworden.

TABAK. De *Noord-Amerikaansche* soorten blijven zeer vast op prijs gehouden, en daar een groot deel der fabriekanten reeds voor den aanstaanden winter voorzien zijn, zoo hebben er ook geene eerstehands omzettingen plaats gehad. — In veiling zijn verkocht 50 vaten beschadigde *Kentucky* van *f* 173 *f* 270 per vat voetstoots. — De voorraad van *Java* is belangrijk vermeerderd, waarvan slechts een gedeelte nog dit jaar aan de markt zal komen; prijzen blijven onveranderd, echter in eene gedrukte stemming. — Uit de eerste hand, zijn 103 pakken verkocht. — In veiling zullen de volgende partijen voorkomen: tegen 22 dezer over 684 pakken en 100 rollen *Brazil*, tegen 29 dezer 280 pakken *Manilla* en tegen 5 Dec. 1238 pakken *Java*.

SUIKER, *Ruwe*. In de eergisteren gehoudene veiling door de N. H. M. over 22,259 kranjangs *Java*, waarvan wij de afloop vermeld hebben, was de kooplust zeer kalm, terwijl de markt daarna een rustig aanzien heeft bekomen. — Voor *Uitvoer* naar den Rijn berekent men dat cirka 5000 stuks genomen zijn. — Deze week zijn nog verhandeld 1474 kranjangs en kanassers *Java* N° 11½ tot *f* 28½ voetstoots, van boord te ontvangen; alsmede 500 kranjangs N° 15½ a *f* 30½ alhier liggende. — Van *Surinaamsch* zullen tegen 21 dezer 154 vaten in veiling voorkomen. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer* zeer vast en *Crushed* alleen maar uit de December levering tot de vroegere notering te bekomen. — In *Consumtie* is geene prijsverandering op te geven.

SPECERIJEN. Over het algemeen stil.

RIJST. Gepelde soorten zijn tot de bestaande prijzen iets gemakkelijker te koopen. Van ongepeld *Aracan* zijn gisteren avond in veiling geweest 3898 balen, waarvoor het gezonde gedeelte tot *f* 8⅝ en het beschadigde van *f* 5½ tot *f* 8⅝ is afgegeven.

GEDROOGDE FRUITEN *Smirna Rozijn* tot *f* 19½ a 20 schaarsch. *Samos* blijft in de ordinaire soorten voor *Uitvoer* steeds gevraagd; betere kwaliteiten tot *f* 10 a 11 weinig voorhanden. Gewoon nieuw *Malaga* is in deze week bij partij uit de hand verkocht tot *f* 21. *Muscadel* *f* 25, dito in Lagen *f* 35; voor kleinigheden zoude men iets meer moeten besteden.

POTASCH. Over het algemeen zeer stil met vaste prijzen.

VERFWAREN. *Indigo* Blijft vollen prijs houden, de handel bepaalde zich tot enkele kisten. — *Cochenille*. Onveranderd met weinig handel. — *Harst* 100 vaatjes vonden zeilende tot vorige prijzen nemers. — *Terpentijn-Olie*. Meer aangeboden, diverse partijtjes van Amerika te wachten, welke men zeilende tot *f* 27 zoude kunnen koopen. — *Salpeter*. Zonder eenige verandering; de 200 Bn O.-Ind. te Rotterdam in veiling gebragt, hebben voor een deel koopers gevonden a *f* 25¾. *Chili* niets in gepasseerd — *Zwavel*. 60 ton te Licata met *f* 3⅛ betaald; voor het oogenblik zijn geene verkoopers aan de markt dan tot *f* 3¼. — *Geraffineerd*. Van 400 kisten, heden in veiling geweest, zijn 320 kisten verkocht a *f* 5½ en 80 kisten opgehouden, — *Lood*. Beste merken zacht Lood blijven *f* 14 gevraagd; men houdt echter vrij algemeen op *f* 14⅛ a ¼. — *Meekrap*. Weinig verandering in prijs, met maar matigen handel.

STERKE DRANKEN. Blijft over het algemeen willig gestemd. — *Genever* 100 % eerste soort *f* 37, tweede soort *f* 36. — *Moutwijn* 91 % *f* 31 pr. vat a kont.

METALEN. *Banca Tin* met weinig aftrek, houdt zich op *f* 67¼ a 67½. — *Ruw Koper* met belangrijke vraag voor *Uitvoer*. *Drontheimsch* *f* 72; *Demidoff* *f* 71½ a 72; *Paschkoff* *f* 84.

WAS. Voor inlandsch geel blijft *f* 90 de prijs. — HONIG. Met weinig aftrek onveranderd

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* blijven goed op prijs gehouden met beperkte voorraad. — *Traan* zeer vast. Robben *f* 45; Berger bruin *f* 48, blank *f* 52. — *Talk-Olij* *f* 42. *Patent-Olij* *f* 57 a 57½ a kontant. — *Rondvisch* *f* 11½ a 11¾. — *Ansjovisch* flaauw. Nieuwe *f* 10½ a 10; van 1853 *f* 14.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 17 Nov. Rogge werd in het begin dezer week wel zoo hoog verkocht, doch bleef ongedroogde daarna moeijelijk op prijs, doordien meer verkoopers aan de markt kwamen. Men noteerde: 148/2 ℔ Deensche *f* 343; 146/2 ℔ jar. Pruissische *f* 340 1/w.; 147/2 ℔ Deensche *f* 333 6/w.; 144/2 ℔ Kunda *f* 380 6 w.; 147/2 ℔ Deensche *f* 331; 145/2 ℔ Reval *f* 383 6/w.; 143/2 ℔ Archangel *f* 340 6/w.

Gerst was tot ruim vorige prijzen wel te plaatsen en werd verkocht als volgt: 136/2 ℔ n. Deensche *f* 273, 275 6/w.; 129/2 ℔ fijne gedr. dito *f* 280 6 w.; 139/2 ℔ n. Deensche *f* 280, 282 6/w.; 135/2 ℔ dito *f* 275 3/m.; 130/2 ℔ Saale *f* 271 3/m.; 127/2 ℔ fijne Deensche *f* 260 6/w.; 138/2 ℔ Engelsche *f* 280 6/w.; 130/2 ℔ Saale *f* 270.

Moutwijn. Hoewel de vraag voor gedisteleerd dagelijks toenam, bleef dit artikel Zaturdag, Maandag, Dingsdag en Woensdag op *f* 30½ genoteerd. Gisteren werd à *f* 31 veel gekocht, om in de volgende week en heden à *f* 32 dadelijk te leveren.

Jenever *f* 38,00 Amst. Proef *f* 39,25.

MIDDELBURG, 16 Nov. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 14, mindere soorten bleven onverkocht, daar men die op *f* 13,50 en *f* 13,75 vast hield; puike Nieuwe Walchersche *f* 14,10 tot *f* 15 naar kwaliteit. — Rogge, puike soorten *f* 10,75, mindere *f* 10,50. — Gerst. Puike Winter *f* 6,60; dito Zomer *f* 6,40. — Walchersche Witteboonen, puikste voor *f* 14 a *f* 14,25, iets mindere *f* 13,75; Walchersche Bruineboonen van *f* 12 tot *f* 12,50 waren grage koopers; Walchersche Paardeboonen *f* 8,50; laat Beurs heeft men aan *f* 8,25 kunnen koopen. Dito Groene Erwten *f* 12 a *f* 12,25, groote *f* 12 a *f* 12,75 naar kwaliteit. — Zeeuwsche Paardeboonen bijna niet ter veil, en aan *f* 8 genomen. Dito Erwten *f* 11,75 per Mud. — Koolzaad, waarvan slechts eenige partijtjes ter veil, is voor *f* 16 gekocht. — Kanariezaad *f* 13. — Raap-Olie *f* 51. Patent-Olie *f* 53 Lijn-Olie *f* 44,50. — Zachte Lijn-Koeken *f* 15, Harde dito *f* 12 pr. 104 st.

ANTWERPEN, 17 Nov. *Koffij* Heden zijn verkocht 2000 balen Domingo.

Suiker. Van *Ruwe* zijn 893 kisten Havana omgezet.

Rijst. Met aanhoudende vraag voor Aracan. Verkocht 2000 balen ongepeld en 500 balen gepeld tot vaste prijzen.

Katoen. Hiervan hebben 355 balen Georgia nemers gevonden.

Huiden. In deze week zijn omgezet 1000 stuks gezouten Buenos-Ayres en 1000 stuks gezouten B.-A. Paardenhuiden tot onveranderde prijzen.

Granen. Tarwe en Rogge met weinig handel en vaste prijzen.

LONDEN, 16 Nov. *Ruwe Suiker* met weinig kooplust — *Koffij* prijshoudend. — *Thee* flaauw. — *Rijst* weinig gevraagd en onveranderde prijzen.

Talk stil. Petersburger 66 s. 3 d. a 66 s. d.

LIVERPOOL, 15 Nov. *Katoen*. De markt sloot flaauw Tot eene prijsverlaging van $\frac{1}{16}$ d. zijn 7000 balen omgezet.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			17 NOV. $4\frac{1}{2}$ u. gebl.	18 NOV. 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$59\frac{1}{16}$	$58\frac{5}{8}$	à	$58\frac{15}{16}$	$58\frac{3}{4}$
Dito Dito	3	"	$70\frac{1}{4}$	70	"		
Dito Dito	4	"	$89\frac{1}{16}$	$88\frac{5}{8}$	"	$88\frac{7}{8}$	$88\frac{5}{8}$
O. I. Leening 1844	4	"	$88\frac{7}{8}$		"		/
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$	"	$86\frac{1}{4}$		"		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	"			"		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	"		$100\frac{1}{2}$	"		
Dito Hollandsche dito					"		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$	"			"		
Maatschappij van Weld.	4	"			"		
Aand. Ned. Bank.		"			"		
België, Certifikaten	$4\frac{1}{2}$	"			"		
Dito	$2\frac{1}{4}$	"			"		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	"	$48\frac{5}{8}$		"		
Frankrijk, Obligatiën	3	"			"		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	"	$17\frac{15}{16}$	$17\frac{7}{8}$	"	$17\frac{15}{16}$	
Nieuwe	3	"	$37\frac{5}{8}$		"		
Binnenlandsche	3	"	$32\frac{15}{16}$	$32\frac{11}{16}$	"	$32\frac{15}{16}$	
Cert. Coup. Sp. Com.			$5\frac{5}{8}$	$5\frac{5}{8}$	"		
Amortisable Schuld			$4\frac{11}{16}$		"		
Portugal, te Londen	3	"	$36\frac{1}{8}$	$36\frac{1}{16}$	"	$36\frac{1}{8}$	
Dito Uitgestelde					"		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	"	$99\frac{3}{4}$	$99\frac{3}{4}$	"		
Dito A°. 1828—1829	5	"	$98\frac{5}{8}$	$98\frac{5}{8}$	"		
Negot. 1831 en 1833	5	"	$82\frac{5}{8}$		"		
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$	"	$83\frac{3}{4}$		"		
Negot. 1840	4	"	$75\frac{1}{8}$	$74\frac{7}{8}$	"		
Dito *Stieglitz*	4	"	$73\frac{7}{8}$		"		
Dito Nieuwe	4	"			"		
Certifikaten te Hamburg	5	"			"		
Inschr. op 't Grootboek	6	"			"		
Dito Certifikaten	6	"			"		
Polen, Obligatiën	4	"			"		
Aandeelen 1835			$138\frac{1}{2}$		"		
Oostenrijk, Metalliek	5	"	$63\frac{5}{8}$	$62\frac{5}{8}$	"	63	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	"	$32\frac{1}{16}$	$31\frac{5}{8}$	"	$31\frac{11}{16}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$	"	$32\frac{1}{16}$	$31\frac{5}{8}$	"	$31\frac{11}{16}$	
Dito Nieuwe	5	"	$73\frac{3}{8}$	$72\frac{5}{8}$	"	$72\frac{3}{4}$	
Dito 1854		"	$73\frac{5}{8}$	$72\frac{5}{8}$	"	$72\frac{3}{4}$	
Weener Bank	5	"			"		
Dito	4	"			"		
Aand. met Loting fl. 250			*f* 225		"		
Nieuwe dito 1854					"		
Pruissen	$4\frac{1}{2}$				"		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		"	$3\frac{1}{8}$		"		
Dito Orig.			3		"		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	"			"		
Sardinië, te Londen	5	"			"		
Denemarken, dito	5	"			"		
Louisiana, te Londen	5	"	99		"		
Brazilië	5	"			"		
Dito 1843	5	"			"		
Mexiko, te Londen £ 100	3	"	$20\frac{1}{8}$	$19\frac{15}{16}$	"	20	
Dito Onbepaalde	3	"	$20\frac{1}{8}$	$19\frac{15}{16}$	"	20	
Peru	$4\frac{1}{2}$	"			"		
Granada, dito à £ 100	$2\frac{1}{4}$	"			"		
Dito Uitgestelde			$5\frac{9}{16}$		"		
Ecuador					"		
Venezuela, te Londen	$3\frac{3}{4}$	"			"		
Dito Uitgestelde	1	"			"		
Thesaurie	5	"	$104\frac{1}{2}$		"		

Nat. Met. 66.

De markt was heden, met uitzondering van Spaansche, Portug. en Russische fondsen, welke slechts een zweem flaauwer sluiten, wederom zeer gedrukt, vooral ten opzigte van onze Binnenl. en Oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{5}{8}$	Livorno	2/m.	*f* $38\frac{1}{4}$
»	zigt	» $56\frac{1}{16}$	Napels		» 84
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{4}$	Petersburg	»	» $1.71\frac{1}{2}$
»	zigt	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $28\frac{1}{2}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $99\frac{3}{4}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{3}{16}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{7}{16}$
Lissabon	»	» $41\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» $41\frac{1}{4}$	»	zigt	» $11,72\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	» $45\frac{3}{4}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Nov. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $51\frac{3}{8}$, 1840/1842 $4\frac{1}{2}$ pc. $90\frac{1}{2}$; 1848, —; Spanje 1—3 pc. $17\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pc. 33; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $66\frac{1}{2}$

PARIJS, 17 Nov. Fransche 3 pc. 71.30; $4\frac{1}{2}$ pc. 95 50; 3 pc. Spanje $33\frac{1}{8}$; id. 1 pc. —; Met. 5 pc. $82\frac{7}{8}$; Rom. Leen. $86\frac{1}{2}$.

MADRID, 14 Nov. 3 pc. Schuld 35; id. 1 pc. 18.70.

LONDEN, 17 Nov. Consols $91\frac{3}{8}$, 3 pc. Spanje buitenl. $37\frac{3}{4}$; 1 pc. dito $18\frac{1}{4}$; Comité-Bewijzen $5\frac{1}{2}$; Passive $4\frac{5}{8}$, 5 pc. Rusl. 95; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 85; 4 pc. Holl. $90\frac{1}{4}$; $2\frac{1}{2}$ pc. id. $60\frac{1}{2}$; 5 pc. Sardinië 87; Brazilië 97; $4\frac{1}{2}$ pc Peru $66\frac{1}{2}$; Gren. uitg. $5\frac{1}{4}$; id. werk. 15; 3 pc. Mexiko $21\frac{1}{4}$; 4 pc. Portugal 67; Turkije 8 v; Ecuador $3\frac{3}{8}$; Wissel op Amst $11.16\frac{3}{4}$.

WEENEN, 17 Nov. Met. 5 pc. $82\frac{1}{2}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $72\frac{1}{4}$; Bank-Aktien 1220; Wissel op Londen 12.10, Amst. —; Parijs 146; Goud $30\frac{1}{4}$; Zilver $27\frac{1}{2}$; Nieuwe Leening $96\frac{5}{8}$.

BERLIJN, 17 Nov. $3\frac{1}{2}$ pc. Pr. Staatsch. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; id. 5 pc. $93\frac{1}{2}$ p.

HAMBURG, 17 Nov. Spanje 3 pc. $30\frac{5}{8}$; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. $89\frac{1}{2}$; 3 pc. Mexikanen 15; Wissel op Amst. 36.10; Londen kort $13.3\frac{1}{2}$.

FRANKFORT, 17 Nov. 5 pc. Met. $65\frac{1}{2}$; 3 pc. Spanje binnenl. $32\frac{1}{2}$; id. 1 pc. $17\frac{15}{16}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

PADANG, 17 Sept. G. Bakker Gzn., Oost-India Paket, Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 17 Nov. P. Huidekoper, Nederland, Batavia. - T. J. Niedfeld, Willem I, Akyab - R. H Donema, Geertruida Johanna, Livorno - J. J. van der Gouwen, Johanna Catharina, id.

HELVOET, 16 Nov. J. Spaanderman, Prinses Sophie, Akyab. L. A. Heijkoop, Java Packet, Valparaiso. - J. Amess, Holland, Boston. — 17 Nov. J. C. van der Zweep, Wilhelmine, Batavia. J. Hoekstra, Palembang, id., de laatste gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - J. Omar, Jesus, Havana.

BATAVIA, 10 Sept. Carst, Wilhelmina Lucia, Amst. — 20 Sept. Lion, Louisa Prinses der Nederlanden, Rott. — 25 Sept. J. S. Berk, Jacoba en Christina, Amst. - Th. Schut, Walvisch, id.

SAMARANG, 6 Sept. Snoek, Sara Clasina, Nederl. — 12 Sept Zachrisson, Skögman, Nederland.

SOERABAYA, 12 Sept. Peterson, Wanadis, Amst. — 13 Sept. Smit, Prins Hendrik, Nederland.

TJILATJAP, 1 Sept. Achenbach, Johanna Christina, Rott.

PASSAROEWAN, 26 Aug. Besier, Elisabeth Antoinette, Amst. 1 Sept. Kaijzer, Zeemeeuw, Amst. — 13 Sept. Schut, Walvisch, Amsterdam.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 20 November, 's avonds ten vijf ure.

1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Kalverstraat, E 231.
2. Een Huis en Erve, Utrechtsche Straat, Y 323.
3. Een dito, O. Z. Voorburgwal, J 234.
4. Een Huis, Achterhuis en Erven, Koestraat, K 221.
5. Eene Boerenwoning en Erf, mitsgaders Wei- en Hooiland, aan den Weesper Straatweg bij den Omval, groot b 5.1620.
6. Een Huis, Achterhuis en Erve, N. Z. Achterburgwal, G 307. } te zamen in slag.
7. Een Huis en Erve, Sprokkelbeurssteeg, achter Perceel N°. 6, G 308. } te zamen in slag.
8. Een dito, 2de Laurierdwarsstraat, EE 159.
9. Een dito, Weteringstraat, BB 120.
10. Een dito, Egelantiersgracht, NN 19
11. Een dito, Papenbroeksteeg, E 173.
12. Twee Huizen en Erve, Nes, A 349 en 348.
13. Een Huis, Achterhuis en Erve, Kolk, L 355.
14. Een dito, Nieuwe Rapenburgerstraat, U 671
15. Een Huis en Erve, Bloemstraat, DD 248.
16. Een Huis, Achterhuis en Erve, Lindengracht, QQ 125 en 124.
17. Een Huis en Erve, Enge Kapelsteeg, M 275.
18. Het Buitenverblijf *Mijn Genoegen*, te Haarlem, aan den Singel bij het Groote Houthek, Q 155.
19. Twee Huizen, Pakhuis en Erve, Lijnbaansgracht, II 95, 96 en 97
20. Een Huis en Erve, Watergraafsmeer, N°. 204.
21. Een dito, Tigchelstraat, PP 321.
22. Een dito, tweede Bloemdwarsstraat, DD 424.
23. Een dito, als voren, DD 444.
24. Een dito, als voren, DD 4.7

Advertentiën.

F. L. HOELEN, J. B. PLAAT, T. J. B. WESTERWOUDT, H. J. VAN OGTROP, B. BAKKER Wz., H. F. KOEDIJK, B. H. EVERS, J. N. A. MEIJER, A. J. SCHAAP en W. M. G. HEUKENSFELDT, Makelaars, zullen als lasthebbenden van hunne Principalen, op Maandag den 18den December 1854, des avonds ten half zes ure, in het voormalig *Oude Zijds Heeren-Logement*, ten overstaan van den Notaris W. STRENGMAN, presenteren te verkoopen:

N°. 1. Een Buitengewoon Kapitaal, Hecht, Sterk en kostbaar doortimmerd Dubbel **KOOPMANSHUIS**, zijnde thans in tweeën verdeeld, met allerbevalligst aangelegde **Tuinen** en **Erve**, hebbende eenen smaakvollen en welgeordonneerden Hardsteenen Voorgevel, van boven met een Fronton, waarin een Arend geplaatst is, staande en gelegen op het fraaiste gedeelte van de Heerengracht, tusschen de Spiegel- en Vijzelstraten, Buurt X, N°. 454 en 455. N°. 2. Een Kapitaal, Hecht, Sterk en Modern gebouwd **KOETSHUIS**, **Stalling**, **Bovenwoning** en **Erve**, ingaande in de Nieuwe Spiegelstraat, Buurt X, N°. 662, waarvoor eene welgeordonneerde Façade met Colommen en waarboven mede een Fronton met een Arend geplaatst is.

Welke Perceelen, zoo door derzelver ligging als smaakvolle betimmering, onder de aanzienlijkste bezittingen dezer stad mogen worden gerangschikt.

N°. 3. Een Hecht, Sterk en proper betimmerd **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen in de Nieuwe Spiegelstraat, N°. 661, naast en belend het hierboven omschreven Koetshuis en Stalling.

Zullende de Perceelen N°. 1, 2 en 3 eerst ieder afzonderlijk worden geveild en daarna gecombineerd in slag gebragt worden.

N°. 4. Een Extra Kapitaal, Hecht, Sterk en zindelijk doortimmerd **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen op den hoek van de Heerengracht en Nieuwe Spiegelstraat, Buurt X, N°. 664.

N°. 5. Een Kapitaal, Hecht, Sterk en proper doortimmerd **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen in de Nieuwe Spiegelstraat nabij de Heerengracht, N°. 663, naast en belend het voorgaande perceel.

N°. 6. Een Hecht, Sterk en weldoortimmerd **HUIS**, **TUIN** en **ERVE**, staande en gelegen in de Nieuwe Spiegelstraat tusschen de Heeren- en Keizersgrachten, N°. 660.

Breeder, bij billetten omschreven. Te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag van 1 tot 3 ure, met een Toegangbillet door een der gemelde Makelaars onderteekend. — De bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier dagen vóór al- mede op den Verkoopdag, des voormiddags, ten kantore van bovengenoemden Notaris W. STRENGMAN, op den Nieuwe Zijds Voorburgwal, achter 's Konings Paleis, voor een ieder ter lezing liggen. (395)

DE Heer FREDERICUS VOGEL, Mr. Broodbakker te *Gorinchem*, verklaart dat hij sedert geruimen tijd aan rheumatische pijnen heeft geleden, die hem in het uitoefenen van zijn beroep verhinderden; een **Goldbergersche Ketting** dien hij bij den Heer Bodery heeft gekocht, heeft hem geheel genezen.

De Heer D. POUWELS te *Bergen op Zoom*, berigt ons dat eene dame, die zoo door het rheumatiek werd gekweld, dat zij sedert jaren het huis niet verlaten kon en waartegen alle middelen zonder baat werden aangewend, in twee maanden tijds door een **Goldbergersche Ketting** genezen is.

De Heer HOLTZ te *Rotterdam*, leed sedert geruimen tijd aan ondragelijke rheumatische pijnen in het hoofd; een **Goldbergersche Ketting**, bij de Heeren J. A. Klinger & C°. te Rotterdam gekocht, heeft hem binnen 24 uren totaal genezen.

De Heer H. SCHULTZE te *Leer*, *Hannover*, leed sedert jaren aan rheumatische pijnen in den rug, welke sedert eenigen tijd zoozeer toenamen, dat zij zich naauwelijks kon bewegen. Daar hij **Goldberger's Kettingen** vaak hoorde roemen, kocht hij er een, en mogt zich den volgenden dag reeds in zijne herstelling verblijden, weshalve hij ieder deze **Kettingen** aanbeveelt.

De Heer A. FAUST, Rentmeester te *Cruspis*, *Hessen*, verklaart dat zijne vrouw sedert jaren aan jicht in het hoofd en zinkings op de oogen heeft geleden, waartegen alle aangewende middelen niets vermogten; een **Goldbergersche Ketting** heeft haar in korten tijd volkomen genezen.

Hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, krampkoliek, maagkramp, borstkramp, hartkloppen, zenuwzwakte, beving, pijn in de lenden, stijfte in de leden, gewrichtspijn, pootje, handjicht, vliegende jicht, zwakte der oogen, hardhoorigheid en alle andere rheumatische- en zenuwziekten worden door deze **Kettingen** zeker en spoedig genezen.

Zij worden voor *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40 in het **Verkoophuis** en de bekende **Dépôts** verkocht. (3

(3

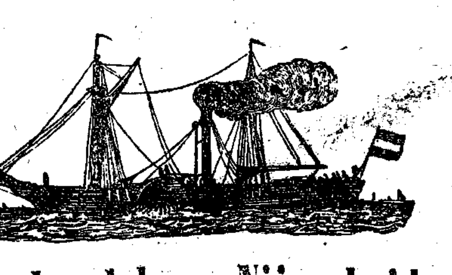

Koophandel en Nijverheid.

Dagelijksche Dienst tusschen **Schiedam** en **Emmerik** en tusschen liggende plaatsen.

Vertrek des morgens ten 6 ure van Rotterdam
En " " " $6\frac{1}{2}$ " " Nijmegen.
Agenten te Rotterdam, C. Steinweg.
" " Nijmegen, G. C. Rombouts, hoofd-agent.

(382) Voor eenige dagen is bij J. G. MEIJER te *Arnhem* van de pers gekomen en in de meeste plaatsen bij een of meer Boekh. verkrijgbaar gesteld:

D[R]. J. A. STAPF'S OPVOEDINGSLEER

in den geest der Kath. Kerk;

vrij naar het Hoogd. bewerkt en met aanteekeningen verrijkt, door Ts. Brouwer, thans Deken en Pastoor te Arnhem.

Dit werk voor Kath. Geestelijken en Onderwijzers, Ouders en Voogden, kan bij de moeijelijke kunst der opvoeding als eene stelselmatige handleiding, dikwijls en met vrucht geraadpleegd worden. Het belangrijke onderwerp der Christelijke Opvoeding is even uitmuntend door den Heer Bewerker in de Nederl. taal als meesterlijk behandeld door den Hoogd. Schrijver. Dit oordeel is gegrond op de allergewigtigste aanprijzingen, in der tijd door de *Katholiek* en de *Cath. Ned. Stemmen* openbaar gemaakt, en wordt overigens nog bevestigd, doordien in weinige jaren een *tweede druk* is noodig geworden:

Door het vooruitzigt op een uitgebreid debiet, en vens om daardoor ook meer algemeen nuttig te zijn, is de vroegere prijs van *f* **2.70** voor dezen 2en druk tot *f* **2.**— verminderd; — voorzeker een lage prijs voor een degelijk boek, wat in gr. 8°, 350 bladz. compressen druk beslaat.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en